

[Erik Eriksen.]

der har deres fagforeningsbog, og folk, der ikke har det. Der må en ordning til på disse områder, ikke af hensyn til rigsdagens arbejdstid, for den kan såmænd godt tage det med, men mere af hensyn til de mennesker, det drejer sig om; den sociale forsikring må være noget konstant i tilværelsen, og den må bygges op på en måde, så at de medborgere, der også tænker på dagen imorgen og derigennem direkte er med til at bygge samfundet op, er lige så godt stillet som andre.

Må jeg tilføje med henblik på det rent øjeblikkelige, som det tonede frem i trontalen, at jeg netop ikke tror, vi kan fortsætte stykkevis og uplanmæssigt, som om der ingenting var hændt. Jeg er virkelig så gammeldags, at jeg tror, der er grænser for, hvor store byrder et samfund, det vil sige borgerne, kan bære, og fare for, at man kan underminere en iøvrigt god social lovgivning ved at spænde buen over bristepunktet. Allerede i sidste rigsdagssamling fik vi sociallovgivningen udbygget med ca. 100 mill. kr.; og dette føles vistnok overordentlig meget i kommunerne, hvor de sociale budgetter er steget meget stærkt; det skyldes dels eengangstillægget til rentemodtagerne, dels den gratis skolebespisning, og dertil kommer nu også virkningerne af husmoderafløsningen. Venstre har ved sin medvirkning til sociallovgivningen gennem årene, og sidst da vi havde regeringen, vist, at vi ønskede en retfærdig og forsvarlig sociallovgivning; men vi er altid gået imod overbudspolitik og en lovgivning, der ikke var gennemarbejdet. Jeg tror ikke, det er nogen ringe skik, og jeg er ikke sikker på, at det, man her er kommet med, er så gennemarbejdet.

Et par eksempler fra det, vi gennemførte i sidste rigsdagssamling, kunne i hvert fald tyde i den retning. Socialministeren fik her vedtaget den skolebespisningslov og husmoderafløsningslov, som måske volder nogen hovedpine i kommunerne. Skolebespisningen giver i dag gratis mad til alle uden hensyn til trang og blev af ministeren anslået til 3 mill. kr. Men det kostede 10 mill. kr., hvorfor ministeren søgte og fik 4 mill. kr. fra den fælleskommunale udlygningsfond, skønt denne fond ikke bør anvendes til foranstaltninger, som ikke alle

kommuner har. Jeg tror forresten, jeg tør gå ud fra, at ministeren også under den videre debat vil få et og andet at høre om den måde, han påtænker at administrere husmoderafløsningsloven på — jeg kan se på ministeren, at det ikke kommer ham som nogen overraskelse, her er virkelig noget, der volder overvejelser.

Jeg har ikke med disse bemærkninger villet sige, at den sociale lovgivning har nået sin klimaks, og at den ikke kan udbygges yderligere, absolut ikke. Men jeg tror altså, at det vil være heldigt, om vi standsede lidt op og så på, hvad vi i den givne situation kan og bør gøre, hvad samfundet har råd til. Det er jo ikke en enkelt klasse af mennesker, der i dag taler om tyngende skatter, det er alle, ikke mindst de kredse, som den højtærede regering plejer at henvende sig til. Der er ingen af os, der har glemt skatteprotesterne igennem fagforeningerne. Derfor synes jeg, det er noget overilet, når man nu glad og muntert siger: vi må slet ikke standse, vi skal videre frem. Jeg tror, regeringen ville gøre den sociale indstilling blandt borgerne en tjeneste ved også at vise hensyn til den økonomiske bæreevne. Om skatterne skal jeg yderligere kun sige, at de jo desværre spiller en meget følelig rolle i hele vort omkostningsniveau, forøvrigt også i pristallet. Og den betragtning, at faldende indtægter i erhvervslivet må kunne modsvares af nedgang i skattebyrden, er virkelig aktuel. Hvis regeringen ikke nu på forskellige områder vil følge de liberale veje, jeg har antydnet, så har den al mulig grund til at frygte vanskeligheder også med påfølgende arbejdsløshed, der igen vil blive fulgt af fornyede statsindgreb i stedet for afvikling f. eks. af tilskudsordninger, nedsettelse af direkte skatter, således som vi fra venstres side har peget på det i vore landsmødeudtalelser.

Når jeg taler om skatterne, er det vel ikke malplaceret at nævne, at den tid efterhånden nærmer sig, da vi fra alle sider uden store ord kan erkende, at en omlægning af f. eks. amtsskatterne er nødvendig, at amtsbeskatningen i sin nuværende form ikke kan betragtes på samme måde, som tilfældet var for ca. 20 år siden; det er i hvert fald ikke rimeligt at gøre det. Det er mit indtryk, at det mange steder kniber med at præstere den opsparing, som er nødvendig